

РОЗДІЛ І. ЕКОНОМІКА ТА ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ

*Балахонова О.В., д.е.н., доцент, професор
кафедри економіки та менеджменту,
Вінницький інститут Університету «Україна»;
Гуменюк Ю.В., магістрант 2-го року підготовки,
спеціальність «Фінанси, банківська справа та страхування»,
Вінницький інститут Університету «Україна»*

**МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО ФІНАНСОВОГО АНАЛІЗУ ВИТРАТ
ПІДПРИЄМСТВА**

**METHODICAL GOING IS NEAR FINANCIAL ANALYSIS OF CHARGES OF
ENTERPRISE**

Анотація. У статті досліджено критерії ефективності оптимізації витрат. Доведено, що вибір ефективної системи аналізу витрат базується на проведенні дієвої політики керівництва щодо оптимізації витрат, при цьому повинна бути визначена стратегія підприємства, цілі, мета та засоби, за допомогою яких буде реалізовуватись дана стратегія. Розроблено науково-методичний підхід щодо методичних підходів аналізу витрат, який включає послідовне проходження етапів аналізу витрат.

Ключові слова: витрати підприємства, економічна сутність витрат, фінансовий аналіз витрат.

Abstract. In the article it is probed efficiency of optimization of charges. It is proved that the choice of the effective system of analysis of charges is based on conducting of effective policy of guidance in relation to optimization of charges, strategy of enterprise, purpose, purpose and facilities which this strategy will be realized by, must be certain here. Scientifically methodical approach is developed in relation to methodical approaches of analysis of charges, which includes the successive passing of the stages of analysis of charges.

Keywords: charges of enterprise, economic essence of charges, financial analysis of charges.

Постановка проблеми. Становлення і розвиток в Україні ринкової інфраструктури докорінно змінюють економічне, інформаційне і правове середовище функціонування підприємств, сутність їхньої господарської діяльності.

Будь-яке підприємство, починаючи процес виробництва або приймаючи рішення щодо його розширення, повинно бути впевнене в його прибутковості. Порівняння витрат і результатів діяльності дозволяє оцінити ефективність роботи підприємства. Без такого порівняння виникають непоправні помилки при виборі

економічної політики підприємства, прийнятті важливих управлінських рішень, вибору видів підприємницької діяльності, визначенні оптимальних обсягів і структури випуску продукції, а також цін на продукцію (роботи, послуги).

Основний фінансовий результат діяльності підприємства – це прибуток, який є основою і джерелом засобів для його подальшого розвитку.

Підвищити прибуток можна, збільшуючи обсяги виробництва або ціни на продукцію (роботу, послугу), що випускається. Однак це не завжди можливо і доцільно. Тому в системі розвитку підприємства в умовах значних економічних обмежень підвищення фінансового результату безпосередньо зв'язано зі зниженням витрат.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вивчення проблеми економічної сутності витрат виробництва і методології їх дослідження набуває все більшого значення в сучасних умовах господарювання, тому економічна сутність витрат розглядається в працях науковців. Так А.В. Череп розглядає питання сутності та класифікації витрат, Г.О. Партин досліджує економічну сутність, класифікацію витрат та їх чинників, Ю.В. Сіра досліджує питання обліку та розподілу загальновиробничих витрат, а також організації обліку витрат на базі сучасних інформаційних технологій, прогнозування витрат і визначення резервів зниження собівартості продукції, С.В. Федун досліджує питання системи управлінського обліку та його впровадження на функціонуючих вітчизняних підприємствах. Однак, в економічній літературі немає однозначності в трактуванні економічної сутності витрат і методології їх дослідження.

Формулювання цілей статті. Мета статті полягає у висвітленні сучасного порядку обліку витрат, систематизації теоретичних основ та практичних рекомендацій щодо сучасних шляхів та методів оптимізації витрат підприємства в ринкових умовах.

Виклад основного матеріалу. В сучасних умовах для багатьох вітчизняних підприємств головним в їх діяльності є досягнення зменшення витрат при найбільшому обсязі продажу товарів та отриманні бажаної суми прибутку. Глобальна стратегічна мета повинна полягати у всебічному задоволенні потреб підприємства у зменшенні витрат на закупівлю товарної продукції, зменшенні вартості послуг, які необхідні для просування товарів та продукції на ринку і отриманні довготривалого прибутку, що буде сприяти зростанню ринкової вартості підприємства.

Виконання такої стратегічної мети можливо лише тоді, коли підприємство має значні конкурентні переваги і, в першу чергу, його пропозиція складається зі зменшення обсягів витрат.

Критерій ефективності оптимізації витрат, як і стратегічна мета підприємства, не є постійним. Він змінюється відповідно до стадій життєвого циклу підприємства, від специфіки та стану розвитку його ринків збуту, попиту на товари та послуги, наявності фінансових та інших ресурсів, умов зовнішнього середовища та різних внутрішніх факторів розвитку підприємства.

Вибір ефективної системи аналізу витрат базується на проведенні дієвої

політики керівництва щодо оптимізації витрат, при цьому повинна бути визначена стратегія підприємства, цілі, мета та засоби, за допомогою яких буде реалізовуватись дана стратегія.

Основною метою аналізу витрат підприємства, незалежно від того чим воно займається, є отримання максимально можливого прибутку, а для цього необхідно уміти ефективно використовувати свої ресурси.

На основі опрацьованої економічної літератури нами розроблено науково-методичний підхід щодо методичних підходів аналізу витрат, який включає послідовне проходження етапів аналізу витрат (рис. 1).

Даний науково-методичний підхід розроблено з урахуванням особливостей господарської діяльності вітчизняних підприємств. Його впровадження забезпечить ефективність застосування систем аналізу витрат.

Рис. 1. Методичні підходи до проведення аналізу витрат підприємства

Отже, який би метод аналізу витрат не використовувався на підприємствах,

існують мінімальні вимоги до того, щоб система була керованою і забезпечувала можливість реалізації різних підходів до планування витрат. Чітко налагоджена система витрат підприємства повинна забезпечувати безперервне порівняння нормативних показників з фактичними, тобто вона повинна відслідковувати відхилення між даними показниками та виявляти причину їх появи.

Можливість виявлення обсягів, часу та періодичності витрат сприяє проведенню процесу оптимізації витрат на підприємстві, і як наслідок мінімізації витрат, які пов'язані з формуванням товарів на підприємстві. Розрахунок нормативів витрат (в натуральному виразі) спростить процедуру формування бюджетів закупівель і зберіганні товарів, і допоможе здійснити оптимізацію витрат, які пов'язані з формуванням і підтриманням необхідного їх рівня.

Висновки. Для аналізу витрат необхідно застосовувати, відповідно до визначеного критерію, цілу систему показників, які слід розраховувати і вивчати в динаміці. Це дає можливість більш глибоко аналізувати, знаходити резерви її удосконалення, оцінювати і стимулювати працю робітників, що безпосередньо займаються не тільки розробкою товарної політики, а її реалізацією – закупівлею і збутом товарів.

Список використаних джерел

1. Балахонова О.В. Актуальные проблемы совершенствования институциональных условий местного развития / О.В. Балахонова // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Економіка і менеджмент : збірник наукових праць. – Одеса : МГУ, 2010. – Вип. 1. – С. 89-92.

2. Балахонова О.В. Инновационные подходы в прогнозировании социально-экономических процессов / О.В. Балахонова // Проблемы и перспективы сотрудничества между странами Юго-Восточной Европы в рамках Черноморского экономического сотрудничества и ГУАМ. – Одесса-Севастополь-Донецк : ДонНУ, РФ НИСИ в г. Донецке, 2011. – С. 72-75.

3. Балахонова О.В. Мотивация социальной ответственности бизнеса: методология и направления реализации / О.В. Балахонова // Вісник Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут». – Харків : НТУ «ХПІ», 2011. – №7. – С. 77-85.

4. Балахонова О.В. Науково-методичні аспекти формування соціально-економічної політики / О.В. Балахонова // Економіка харчової промисловості. – Одеса : ІПРЕЕД, 2011. – №3(11). – С. 74-78.

5. Балахонова О.В. Удосконалення аудиторської оцінки фінансового стану підприємства / О.В. Балахонова // Ринкова економіка: сучасна теорія і практика управління : зб. наук. праць. – Одеса : Одеський національний університет ім. І. Мечникова, 2014. – Вип. 2/2. – Т. 1. – С. 12-19.

6. Балахонова О.В. Удосконалення обліку поставчань на основі побудови моделі партнерства / О.В. Балахонова // Електронне наукове фахове видання «Глобальні та національні проблеми економіки». – 2015. – Вип. 3. – С. 816-820.

7. Теоретичні, методологічні та практичні аспекти конкурентоспроможності

підприємств : монографія / за загальною редакцією професора О.Г. Янкового. – Одеса, «Атлант», 2017. – 514 с.

8. Інноваційні, фінансові та технічні аспекти діяльності підприємств : монографія / за заг. ред. Л.М. Савчук, Maria Fic. – Дніпро : Пороги, 2017. – 384 с.

*Вараниця В.І., старший викладач кафедри правознавства,
Вінницький інститут Університету «Україна»*

ПАПЕРОВІ ГРОШОВІ ЗНАКИ ТА БОНИ ЯК ІСТОРИЧНІ СВДІКИ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ ПОДІЛЛЯ

PAPER MONEY SIGNS AND BONUSES AS HISTORICAL OBSERVATIONS OF THE DEVELOPMENT OF THE ECONOMY OF PODILLYA

Анотація. У статті розглядається роль місцевих паперових грошових знаків та бон у фінансово-економічних стосунках Поділля та Волині у першій чверті двадцятого століття. Досліджуються особливості грошового обігу та фінансової системи у добу української революції 1917-1920-х років. Визначаються емітенти паперових грошових знаків та межі економічно-фінансових операцій, що здійснювались місцевими паперовими грошовими знаками та бонами.

Ключові слова: емітент, бони, грошові знаки, грошові еквіваленти, територіальні утворення, підприємства.

Abstract. The article examines the role of local paper money notes and bonds in the financial and economic relations of Podillya and Volyn in the first quarter of the twentieth century. The peculiarities of monetary circulation and financial system during the period of the Ukrainian revolution of 1917-1920 are studied. The issuers of paper money and the limits of economic and financial transactions carried out by local paper money notes and bans are determined.

Keywords: issuer, bonuses, banknotes, monetary equivalents, territorial entities, enterprises.

Постановка проблеми. Грошові знаки і бони є документальними, об'єктивними свідками багатьох історичних подій, політичних, економічних та соціальних процесів в житті суспільства. Особливе місце серед грошових знаків та бон займають місцеві випуски Подільської та Волинської губерній, міст та сіл, окремих товариств та інших організацій, приватних осіб. Найбільша їх кількість припадає на періоди революції, громадянської війни, повоєнний час. Крім суто історичної цінності грошові знаки та бони складають значний інтерес в художньому відношенні. В них сконцентровані досягнення графічного мистецтва, малюнка та орнаменту, а також досягнення науки і техніки відповідного періоду. Місцеві грошові знаки містять відомості про